

ЕВОЛЮЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО НАПРЯМКУ.

Студент групи 11 МБ МК

Лактіонов Євгеній

Теоретичні основи традиційного американського інституціоналізму отримали подальший розвиток, а з середини ХХ ст. інституціоналізм перетворився на один з провідних напрямів світової економічної науки.

При вивченні даної теми увага приділяється чіткому усвідомленню структури сучасного інституціоналізму та з'ясуванню шляхів його еволюції в другій половині ХХ ст.

Провідні теоретичні відгалуження інституціоналізму:

1. теорії трансформації капіталізму (так звані теорії неокапіталізму)

2. соціально-інституціональні технократичні теорії

3. неоінституційна теорія

Теорії трансформації капіталізму

Теорії системної трансформації капіталізму сформувались в 50-60-х рр. ХХ ст. Слід проаналізувати, які реальні економічні та соціальні зрушення вплинули на їх виникнення.

Теорії трансформації капіталізму

В складі даної течії основного значення та найбільшої впливовості набули наступні теорії:

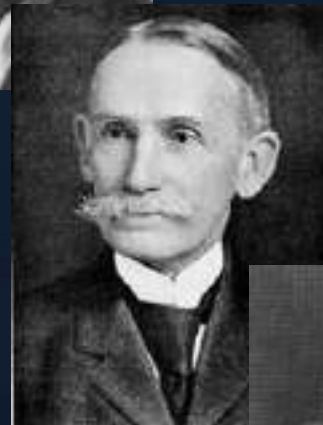
"народного капіталізму" (А.Берлі, Дж.М.Кларк, С.Кузнець, М.Надлер)

А.Берлі

"колективного капіталізму" (А.Берлі, Г.Мінз)

"змішаної економіки" (Е.Хансен, Д.Кларк)

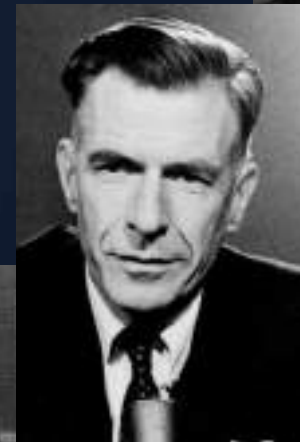
Дж.М.Кларк

"суспільства добробуту" (Дж.Гелбрейт, Д.Кларк)

Е.Хансен

"соціального партнерства" (Р.Арон, Дж.Гелбрейт)

Дж.Гелбрейт,

Р.Арон

Теорії трансформації капіталізму

В кожній з них в тій чи іншій мірі теоретично відбивались якісно нові риси капіталізму, ознаки еволюційної модифікації його соціально-економічної системи та господарського механізму. В цілому зазначені теорії фіксували здатність капіталізму до трансформаційних змін.

Соціально-інституціональні технократичні теорії

Становлення *соціально-інституціональних технократичних теорій* відноситься до 60-80-х рр. ХХ ст.

Цей напрям еволюції інституціоналізму, гносеологічно похідний від інституціоналізму Т.Веблена, є розвитком *методології технологічного детермінізму*.

Предметом дослідження сучасних технократичних концепцій є соціально-економічні наслідки науково-технічного прогресу на різних фазах його сучасного розвитку.

Соціально-інституціональні технократичні теорії

Слід зосередити головну увагу на наступних центральних теоріях:

Теорії *індустріального* та *нового індустріального суспільства* (Дж.Гелбрейт, У.Ростоу, Ж.Еллюль, Р.Арон) - 60-ті рр.

У.Ростоу

Ж.Еллюль

Теорія *постіндустріального суспільства* (Ж.Фурастьє, Д.Белл) - 1970-ті рр.

Ж.Фурастьє

А.Тоффлер

Теорії суспільства "*третьої хвилі*", *інноваційно-підприємницької економіки, суспільства знання, інформаційного суспільства* (А.Тоффлер, П.Дракер, Є.Масуда)

Соціально-інституціональні технократичні теорії

В центрі уваги при ознайомленні із змістом зазначених теорій має бути розгляд та осмислення соціально-економічних наслідків подальшої техногенної еволюції суспільства: ознак інформаційного суспільства, значення інформаційно-інноваційного сектору економіки, модифікації економічних відносин, змін інституційної структури суспільства, галузевих зрушень, соціальних наслідків.

Неоінституційна теорія

Теоретичною самобутністю в структурі сучасного інституціоналізму відрізняється *неоінституціональна теорія*. Впродовж ХХ ст. вона пройшла тривалу еволюцію і в останній третині набула найбільшого визнання та впливу. Про це свідчить відзначення Нобелівськими преміями в галузі економічної науки теоретичного внеску ряду її представників: Дж.Б'юкенена (1986), Р.Коуза (1991), Д.Норта (1993).

Неоінституційна теорія

Елементи неокласичної моделі

- методологічний індивідуалізм;

- концепція "економічної людини";

- раціональний вибір, прагматизм;

- максимізація корисності

Неоінституційна теорія

Провідних течій неоінституціоналізму:

Теорія прав власності (А.Алчіан,
Р.Коуз, Г.Демсец, Р.Познер та ін.)

*Теорія транзакційних
витрат* (Р.Коуз, О.Уільямсон)

*Теорія суспільного
вибору* (Дж.Б'юкенен, Д.Мюллер,
М.Олсон, Г.Таллок, К.Ерроу)

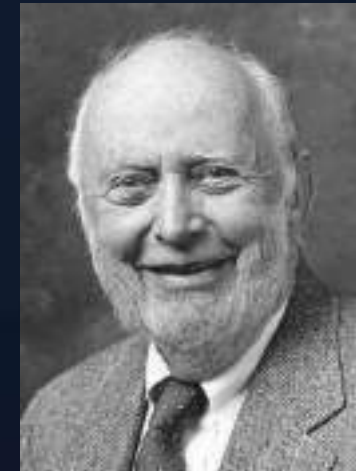
*Нова економічна
історія* (Д.Норт, Дж.Уолліс,
Р.Фогель)

А.Алчіан

О.Уільямсон

Д.Норт

Неоінституційна теорія

Попри множинність і розгалуженість напрямів досліджень та різноманітність існуючих підходів, майже всі представники неоінституціоналізму вивчають інституційний вплив на прийняття економічних рішень, реалізацію ринково-підприємницьких відносин, їх функціонування та еволюцію.

Дякую за увагу

ЕВОЛЮЦІЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ. НЕОІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ТА ЙОГО ОСНОВНІ ПРЕДСТАВНИКИ.

Виконала:
Студентка 11 МБ ЕМ групи
Чучман Юлія
Перевірив:
Д.е.н., професор
Кальченко Сергій Володимирович

Предметом дослідження сучасного інституціоналізму є інститути суспільства, які мають місце в економіці, політиці, соціально-правовій і духовній сферах, їх виникнення, функціонування та еволюція.

Метою дослідження є розгляд зміни інституціоналізму як вплив на подальше життя населення.

ПЛАН

- ▶ Вступ
- ▶ 1 етап інституціоналізму (20-30 рр. ХХ ст.)
- ▶ 2 етап інституціоналізму (від закінчення Другої Світової війни до 70-х рр. ХХ ст.)
- ▶ 3 етап інституціоналізму (неоінституціоналізм із 70-х рр. ХХ ст.)
- ▶ Провідні течії неоінституціоналізму
- ▶ Висновок

ВСТУП

Теоретичні основи традиційного американського інституціоналізму отримали подальший розвиток, а з середини ХХ ст. інституціоналізм перетворився на один з провідних напрямів світової економічної науки.

Термін інституціоналізм увів **Уолтон Гамільтон**.

Інститут - пучок соціальних звичаїв.

Інститути - рушійна сила суспільного розвитку:

а) громадські інститути, тобто сім'я, держава, монополія, профспілки, конкуренція й т. д.;

б) суспільна психологія, мотиви поведінки, звичаї.

1 етап інституціоналізму

Таблиця 1

Характеристика праць провідних спеціалістів

Представники	Характеристика праць
Торстейн Веблен (1857-1929).	Основна праця "Теорія дозвольного класу" (1899). Виступав проти homo economicus-. Під час прийняття рішень людина керується вродженими інстинктами: - самозбереження й збереження роду ("батьківське почуття"); - інстинктом майстерності, схильністю до наслідування й суперництва.
Джон Коммонс (1862-1945). Роджерс	Основні праці: "Правові основи капіталізму" (1924), "Інституційна економічна наука" (1934). Теорія угод або теорія спільної діяльності. Основне поняття - угода. Кожна угода відображає три основні моменти: - конфлікт (зіткнення інтересів учасників угоди); - взаємозалежність їхніх інтересів; - порядок - завершення конфлікту й укладення угоди.
Веслі Клер Мітчелл (1874-1948).	Склав понад 1000 динамічних рядів показників для передбачення (1917 р. - "Гарвардський барометр", який дав збій у 1929 р.). Поділяв центральну ідею інституціоналізму - посилення соціального контролю над економікою. Центром економічних досліджень Мітчелл уважав проблеми руху виробництва, грошей, кредиту, фінансів, ціни. Його особистим внеском в інституціональну теорію є з'ясування впливу на ці економічні фактори неекономічних чинників - психології, поведінки, інстинктів тощо. Тому політичну економію він вважав наукою про інститути, які забезпечують зразки й норми поведінки, що коріняться у звичках, традиціях, інстинктах.

2 етап інституціоналізму

Джон Кеннет Гелбрейт (1908-2006).
"Суспільство достатку" (1958), "Нове
індустріальне суспільство" (1967).

Американську економіку поділяє на:

- планову (великі корпорації);
- ринкову (дрібний та середній бізнес).

Провів аналіз "зрілої корпорації".

Висновки аналізу: - у корпорації реальну владу мають не власники, а техноструктура;
- техноструктура зацікавлена не в максимізації прибутку, а в тому, щоб власники потребували її послуг, у зростанні продажів, зростанні розмірів корпорації.

Розвинена корпорація, за Гелбрейтом, - це основа промислового планування та трансформації капіталізму в нове індустріальне суспільство

3 етап інституціоналізму

Впродовж ХХ ст. вона пройшла тривалу еволюцію і в останній третині набула найбільшого визнання та впливу. Про це свідчить відзначення Нобелівськими преміями в галузі економічної науки теоретичного внеску ряду її представників: Дж.Б'юкенена (1986), Р.Коуза (1991), Д.Норта (1993).

Неоінституціоналізм має 4 напрямки:

- теорія прав власності;
- Теорія трансакційних витрат;
- Теорія суспільного вибору;
- Нова економічна історія.

Важливо знати!!

Дж. Б'юкенен (1919-2013), Вірджинський університет (нобелівська премія 1986 р.). Противник державного втручання, концепція Б'юкенена спирається на індивідуалізм, раціональне поведінку. Політика - процес обміну (податки <-> суспільні блага).

Р. Коуз (р. н. 1910) (Нобелівська премія 1991 р.). Якщо чітко встановити й розмежувати права власності, то сторонам порівняно неважко прийти до бажаних результатів. Проблема побічних ефектів може бути вирішена шляхом угоди між зацікавленими сторонами.

Трансакційні витрати повинні враховуватися й включатися в аналіз.

Теорія прав власності (А.Алчіан, Р.Коуз, Г.Демсец, Р.Познер та ін.).

Серед головних категорій даної теорії слід осмислити "право власності", що розглядається як пучок повноважень на прийняття рішень щодо використання певного ресурсу. Для реалізації власних цілей індивід здійснює контроль над приналежними виключно йому правами власності. Будь-який акт обміну розглядається як обмін пучками прав власності. Важливу роль грає чітке визначення та розмежування прав власності.

Ідею, висловлену Р. Коузом, американський економіст **Джордж Стіглер** (George Stigler, 1911-1991, Нобелівська премія з економіки 1982) пізніше назвав "теоремою Коуза". Останню можна сформулювати наступним чином: якщо транзакційні витрати приймаються рівними нулю, а права власності чітко специфіковані, то кінцевий результат, який максимізує цінність виробництва, не залежить від правової позиції сторін обміну. Іншими словами, якщо ринковий механізм функціонує без витрат, то об'єкт власності неминуче опиниться в руках найбільш ефективного власника.

Теорія транзакційних витрат (Р.Коуз, О.Уільямсон).

Під *транзакційними витратами* розуміються витрати на здійснення ринкових угод, контрактів чи актів обміну між суб'єктами господарювання. Вони інтерпретуються як витрати на отримання інформації, проведення переговорів, прийняття рішень, реалізацію юридичного контролю та захисту виконання контракту.

Теорема Коуза - припущення, що транзакційні витрати ринкового механізму не дорівнюють нулю, вимагає врахування впливу економічних, правових та соціальних інституцій на функціонування економічної системи.

Теорія суспільного вибору (Дж.Б'юкенен, Д.Мюллер, М.Олсон, Г.Таллок, К.Ерроу) аналізує методами економічної науки (неокласичний підхід) політичний механізм прийняття макроекономічних рішень. Об'єктом аналізу виступають "політичні ринки", парламентаризм, урядові структури.

Нова економічна історія (Д.Норт, Дж.Уолліс, Р.Фогель). Ця теорія досліджує та інтерпретує *історичний економічний розвиток* з погляду провідних *інституційних змін*, еволюції інституцій, теорії прав власності, трансакційних витрат.

Попри множинність і розгалуженість напрямів досліджень та різноманітність існуючих підходів, майже всі представники неоінституціоналізму вивчають інституційний вплив на прийняття економічних рішень, реалізацію ринково-підприємницьких відносин, їх функціонування та еволюцію.

Висновок

Інституціоналізм - система філософських і математичних ідей та методів, зв'язаних із розумінням математики як сукупності "інтуїтивно переконливих" розумових побудов. З погляду інституціоналізму, основним критерієм істинності математичної думки є інтуїтивна переконливість можливості проведення уявного експерименту, що пов'язується із цією думкою.

З 50-60-х рр. ХХ ст. в межах неокласичної течії формується новий науковий напрям, представники якого працюють на межі економічної теорії та інших суспільних наук - філософії, соціології, політології, кримінології тощо. Якщо інституціонально-соціологічний напрям, що виник на початку ХХ ст., вважається "старим" інституціоналізмом, то цей новий науковий напрям називають неоінституціоналізмом. Неоінституціоналізм як особлива економічна теорія здобула визнання у 80-90-х рр. ХХ ст.

Дякуємо за увагу!!!

Економічне вчення Д. Рікардо

Четирін Максим 22 МН

Давид Рікардо (1772–1823) –

- ▶ видатний представник класичної політичної економії. Він народився в сім'ї лондонського біржового маклера. Два роки навчався в торговій школі в Амстердамі. Повернувшись до Лондона, допомагає батькові в біржових операціях. Згодом займається біржовими операціями самостійно і нагромаджує значний капітал.

Рікардо не мав систематичної освіти

- ▶ але сам вивчав математику, фізику, хімію, геологію, теологію, літературу. Певний час він викладав математику, двічі його обирали шерифом, а з 1819 по 1823 р. він був навіть членом англійського парламенту. Рікардо активно працює в парламентських комісіях, часто виступає з промовами з економічних питань. Його перші економічні праці було присвячено проблемам грошового обігу. 1817 р. було опубліковано його головну працю «Основи політичної економії та оподаткування».
- ▶ але сам вивчав математику, фізику, хімію, геологію, теологію, літературу. Певний час він викладав математику, двічі його обирали шерифом, а з 1819 по 1823 р. він був навіть членом англійського парламенту. Рікардо активно працює в парламентських комісіях, часто виступає з промовами з економічних питань. Його перші економічні праці було присвячено проблемам грошового обігу. 1817 р. було опубліковано його головну працю «Основи політичної економії та оподаткування».

Основне завдання політичної економії Рікардо вбачає

- ▶ у відкритті законів розподілу. Якщо Сміт досліджує природу зростання багатства (тобто економічного зростання), то Рікардо фактором зростання вважає розподіл. У передмові до першого видання своєї праці він пише: «Визначити закони, які керують цим розподілом (на прибуток, ренту й заробітну плату. – Л.К.), – головне завдання політичної економії»[\[1\]](#). У передмові до третього видання Рікардо підкреслює намагання повніше, ніж у попередньому виданні, викласти свої погляди на цінність.

Теорія вартості. Рікардо, як і Сміт, розрізняє споживну й мінову цінність. Корисність (споживна цінність), підкреслював він, не є мірилом мінової цінності, хоча вона абсолютно необхідна для неї. Товари свою мінову цінність черпають з двох джерел — рідкості і кількості праці, що необхідна для їх добування. Існують товари, цінність яких визначається виключно їхньою унікальністю (статуї, картини, раритетні книги, монети).

Гроші

- ▶ Рікардо багато уваги приділяв аналізу грошей і грошового обігу. Це не випадково. Досконало знаючи правила біржової гри, він намагається теоретично обгрунтувати проблему грошового обігу. Крім того, це питання було тоді надзвичайно актуальним у зв'язку з припиненням Англійським банком у 1797 р. обміну банкнот на золото, що зумовило їхнє знецінення. Саме тому Рікардо взяв активну участь у полеміці, що розгорнулася з цього приводу.

Теорію грошей Рікардо будує на основі своєї теорії цінності

- ▶ Гроші він розглядає як товар, що має цінність. Основою грошової системи є золото. Цінність золота і срібла, як і будь-якого іншого товару, визначається витратами праці. За даної цінності грошей їхня кількість в обігу залежить від суми товарних цін. Проте використання золота Рікардо вважає дорогим і нерозумним і розробляє проект системи паперового грошового обігу.
- ▶ Паперові гроші, писав Рікардо, не мають внутрішньої цінності. Для надання їм цінності необхідно, щоб їхня кількість «регулювалась згідно з цінністю металу, який служить грошовою одиницею».

Заробітна плата у Рікардо це —

- ▶ дохід робітника, плата за працю. Праця як товар також має природну й ринкову ціну. «Природною ціною праці є та, яка необхідна, щоб робітники мали можливість існувати і продовжувати свій рід без збільшення або зменшення їхньої

Прибуток

- ▶ Прибуток у Рікардо – це перевищення цінності над заробітну плату. Він не має жодних сумнівів, що робітник створює своєю працею цінність більшу, ніж одержує у вигляді заробітної плати. Головне, що цікавить Рікардо, – це проблема величини прибутку і його співвідношення із заробітною платою.

Велику увагу приділяє Рікардо проблемі зниження норми прибутку

- ▶ Із розвитком суспільства, зазначав він, норма прибутку має тенденцію до зниження. Вона зумовлена, на думку Рікардо, тим, що продуктивність праці в сільському господарстві зменшується (дія «закону спадної родючості ґрунту»), а це призводить до зростання цін на продукти харчування, отже, до зростання заробітної плати й відповідного зниження прибутку. Фактором, що протидіє спаданню норми прибутку, Рікардо вважає розвиток продуктивних сил.

Рікардо підкреслює, що він аналізує «прибуток узагалі», тобто прибуток як економічну категорію. Що ж до величини прибутку в окремих галузях чи в окремих капіталістів, то вона може перевищувати середню норму. Такий прибуток Рікардо називає «незвичним». Але це явище буде тимчасовим. Через переливання капіталів норма прибутку постійно вирівнюється.

Підсумок

- ▶ Рікардо, як і Сміт, – видатна, хоч і суперечлива постать в історії економічної думки. Понад півстоліття його теорія була панівною в економічному житті Англії. «Рікардо, – писав Кейнс, – підкорив Англію, так само цілковито, як свята інквізиція підкорила Іспанію[5]». Цю перемогу він назвав «явищем дость цікавим і навіть загадковим» і пояснив її тим, що теорія Рікардо багато в чому імпонувала тому середовищу, до якого звертались, зокрема владі. Сам Кейнс наголошував на її цілковитій непридатності для наукових прогнозів².

Дякую за увагу!

Економічні погляди Фоми Аквінського

ЧЕТИРІН МАКСИМ 22 МН

Фома Аквінський

Розвиток економічної думки класичного середньовіччя, як і в попередній період, відбувався під величезним впливом християнської церкви. Найбільшим тогочасним авторитетом, який висловив багато важливих економічних ідей, був Фома Аквінський (Аквінат)

Основними творами Фоми Аквінського є "Сума проти язичників" та "Сума теології". У своїх поглядах на політичний і соціальний устрій суспільства він виступав за централізацію влади і визнавав соціальну ієрархію, оскільки поділ на стани "походить від Бога".

Фома Аквінський

Природну підставу станової ієрархії Аквінат бачив у поділі праці. За його словами, "одні повинні обробляти ріллю, інші - зводити будинки, а частина людей, будучи вільною від людських клопотів, має присвятити себе духовній праці заради спасіння решти".

Будучи прихильником натурального господарства

Будучи прихильником натурального господарства, яке могло забезпечити всіх необхідними продуктами, Аквінат, проте, визнавав, що в багатьох випадках просто неможливо обійтися без обміну. Тому він висловив свої міркування з проблем обміну, ціни, торгівлі, торгового прибутку, грошей та ін. Так, він дав своє тлумачення "справедливої ціни". Обмін, на думку Фоми Аквінського, має відбуватися без обману і заради спільної користі. Між продавцем та покупцем має бути "встановлено домовленість щодо рівності речей". Ціна товару є справедливою тоді, коли враховується кількість праці, затраченої на його виробництво. "Продавати дорожче чи купувати річ дешевше, ніж вона коштує, само по собі недозволено і несправедливо".

У своїх поглядах на торгівлю та торговий прибуток

У своїх поглядах на торгівлю та торговий прибуток Фома Аквінський виправдовував торгівлю з метою одержання продавцем торгового прибутку для забезпечення себе та своєї сім'ї засобами існування і використання його для добродійних справ. Правомірним уважався прибуток і як плата за працю, коли продавець поліпшив якусь річ, і як відшкодування витрат на транспортування товарів. Якщо ж прибуток був єдиною метою торговця і, прагнучи його здобути, торговець не гребував будь-якими засобами, то така торгівля проголошувалася заняттям ганебним.

Розмірковуючи про походження грошей

Розмірковуючи про походження грошей, Фома Аквінський дотримувався думки, що вони виникли внаслідок домовленості між людьми. Їх призначення - полегшити справедливий обмін. При цьому поняття грошей та монети він не розрізняв. Визнаючи необхідність грошей як засобу обігу, він розглядав їх і як міру вартості. "Монета, - писав Аквінат, - найповніша міра для матеріального життя в торгівлі та обороті", а водночас і "мірило в роботі". Фома Аквінський виділяв "внутрішню цінність" та "номінальну цінність" грошей (монети). Він уважав, що останню може визначати держава і припускав можливість її незначного відхилення від "внутрішньої цінності", виступаючи проти псування монети.

Фома Аквінський засуджував лихварство

На його думку, стягувати проценти, надаючи гроші в позичку, означало б продавати те, чого насправді не існує. Тут немає рівності, а тому нема і справедливості. Оскільки гроші винайдено для обміну, "перший і головний результат користування грошима полягає в їх уживанні або витраті". Через це несправедливо, крім повернення самих грошей, отримувати ще й плату за користування ними.

Водночас Аквінат погоджувався з тим, що процент можна розглядати як винагороду за ризик утратити позичені гроші

та як своєрідне відшкодування втрачених доходів, котрі позичкодавець міг би мати, використавши позичені комусь гроші у власних інтересах. Тим самим Фома Аквінський займав компромісну позицію не тільки з питання торгового прибутку, а й процента.

Проблемі грошей

було присвячено "Трактат про походження, природу, юридичну підставу та зміну грошей", написаний французьким ученим Школою Оремом (Оресмом) (бл. 1323 - 1382). У ньому висловлено думку, що гроші є штучним інструментом, який люди винайшли задля полегшення товарообміну. Золото та срібло стали грошима завдяки своїм природним властивостям.

Дякую за увагу!

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ

Студент 11 МБ МК групи

Лактіонов Євгеній

Мета

Обґрунтування необхідності та доведення економічної ефективності створення системи інформаційного забезпечення на ринку ковбас.

В інформаційному суспільстві, формування якого в Україні відбувається цілком об'єктивно, в руслі загальносвітових процесів, важливого значення набуває інформаційне забезпечення господарських процесів.

Аналіз останніх досліджень

Проблема недосконалої інформації в ринковій економіці є предметом уваги багатьох дослідників. Протягом 70-х років ХХ ст. американські вчені Дж. Ейкерлоф, М. Спенс та Дж. Стігліц створили основу сучасної інформаційної економіки, розробивши фундаментальні положення теорії ринків з асиметричною інформацією, які мають широке прикладне значення – від ринків сільськогосподарської продукції до фінансових ринків.

Дж. Ейкерлоф

М. Спенс

Дж. Стігліц

Досліджуваний ринок

Сегмент виробництва ковбасних виробів є одним з провідних у м'ясній промисловості України. Його частка складає 14,5% від загального обсягу всієї продукції м'ясопереробної галузі і 30% від загального обсягу готової м'ясної продукції. Ковбасна продукція знаходиться на четвертому місці в шкалі продуктів, що користуються постійним попитом у населення, поступаючись молочним продуктам, фруктам та овочам і хлібобулочним виробам. Рівень споживання ковбасних виробів є свого роду індикатором добробуту нації.

Інформаційне забезпечення

Інформація потрібна як безпосереднім учасникам ринкових угод, так і органам державного управління. Динамічність сучасного господарства будь-яку усталену інформаційну систему не дозволяє вважати досконалою. Але існуюча в Україні сукупність елементів – організацій, установ, мереж, баз даних, що функціонують у сфері інформаційного забезпечення процесу реалізації ковбасної продукції – навіть ще не перетворилася на систему.

Інформаційне забезпечення

Більш дієвою є інформація, яка представлена на офіційних сайтах регіональних оптових продовольчих ринків, зокрема, що стосується цін ковбасних виробів, асортименту та цін послуг торгового майданчика. Водночас, на офіційних сайтах таких ринків ми не можемо побачити інформацію про обсяги угод, про кількість покупців та продавців, що взаємодіють на даному торговому майданчику, за якими можна зробити висновок про швидкість обороту ковбасної продукції. Відсутність достатньої кількості покупців не стимулює продавців пропонувати продукцію на конкретному торговому майданчику.

Інформаційне забезпечення

Все вищенаведене зумовлює необхідність подальшої розбудови та вдосконалення інформаційної інфраструктури ринків, перетворення її в загальнонаціональну систему інформаційного забезпечення виробників ковбасних виробів та органів державного управління у сфері функціонування ринків сільськогосподарської продукції. Відповідно до груп основних користувачів – виробники ковбас та органи державного управління – доцільно виділити дві складових даної інформаційної системи, а саме, підсистему інформаційно-консультаційного забезпечення процесів прийняття господарських рішень сільськогосподарськими виробниками та підсистему підтримки управлінських рішень органів державного управління.

Інформаційне забезпечення

Виділимо проблеми, які має розв'язати інформаційна система:

→ підвищення рентабельності реалізації ковбасної продукції;

→ досягнення якісно-цінової однорідності ковбасної продукції та підвищення загального рівня її якості;

→ стійкість цін на ринках ковбас та прогнозованість цінової ситуації в Україні та в регіонах;

→ ефективний розподіл державних субсидій на підтримку виробників;

→ оптимізацію обсягів та регіонів здійснення державних закупок та товарних інтервенцій

→ завантаження оптових ринків ковбасної продукції, що збудовані за кошти Державного та місцевих бюджетів;

Інформаційне забезпечення

Розв'язання зазначених завдань передбачає реалізацію таких інформаційних заходів:

→ представлення актуальної цінової ситуації в розрізі товарних позиції, сортності продукції та обсягів товарних партій;

→ представлення актуальних показників обсягів реалізації;

→ представлення методичних рекомендацій для визначення рівня якості товарних партій сільськогосподарської продукції;

→ представлення переліку посилань на сайти установ, що здійснюють сертифікацію якості сільськогосподарської продукції, а також надають консультації щодо попередньої оцінки якості онлайн;

→ представлення переліку посилань на сайти організацій, що мають термінали для формування оптових партій однорідної за якістю сільськогосподарської продукції;

→ представлення календарних планів заходів інформаційно-навчального характеру (тренінгів, виставок-семінарів), організованих під егідою органів державної та регіональної влади з метою інформування про заходи регулювання ринків;

Інформаційне забезпечення

До складу інформаційної системи мають входити такі елементи:

Висновки

Покращення інформаційного забезпечення сільськогосподарських виробників у сфері реалізації виробленої продукції дозволить їм приймати більш обґрунтовані рішення, зменшити оцінку ризику угод та збільшити ціни реалізації. Рівень рентабельності реалізації сільськогосподарської продукції її безпосередніми виробниками збільшиться за рахунок зменшення посередницької ренти.

Важливим напрямом подальших досліджень є вирішення питань нормативно-правового та кадрового забезпечення запропонованої системи інформаційної підтримки функціонування та розвитку локальних ринків сільськогосподарської продукції

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

***НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО
ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ
В УКРАЇНІ***

Виконала

Студентка 11 МБ ЕМ групи

Чучман Юлія

Перевірив

Д.е.н., професор Кальченко С.В.

ЗМІСТ

- Вступ
- Передумови становлення і розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні
- Причини недостатнього розвитку соціального підприємництва в Україні
- Перешкоди становлення та розвитку соціальної відповідальності
- Недоліки нормативно-правової бази
- Особливості соціальної відповідальності бізнесу в Україні

ВСТУП

Перехід до ринкових відносин, реформування системи влади в Україні призвели до ситуації, коли на місцевому рівні існують і, на жаль, реально протистоять один одному дві сили: підприємці та решта населення. У суспільстві виділився прошарок відносно заможних людей і позначилося певне протистояння між цим прошарком і основною масою населення. Обидві сторони поводять себе не зовсім коректно, що спричиняє соціальну напруженість у суспільстві. Підприємці часто практикують приховування прибутків від оподаткування, намагаються діяти “у тіні”, необґрунтовано завищують ціни на продукцію і послуги, затримують заробітну плату найманим робітникам тощо. Це, відповідно, викликає негативну зворотну реакцію населення.

Передумовами становлення і розвитку КСВ в Україні є наступні процеси, які характерні також і для пострадянських країн:

- 1) суттєві зміни в структурі власників українських підприємств, що викликані трансформаційними процесами української економіки, економічною нестабільністю останніх років та перманентними політичними змінами. Чітко простежується тенденція до поступової концентрації власності, однак відсутні стійкі тенденції розвитку фондового ринку та зростання долі інституціональних інвесторів (пенсійні, інвестиційні фонди, страхові компанії, банки);
- 2) відсутність реальних механізмів участі трудового колективу в управлінні підприємством після проведення приватизації власності;
- 3) поєднання функцій топ-менеджменту та власників, які переслідують у першу чергу власні матеріальні інтереси;
- 4) готовність підприємців до узгодження інтересів з представниками владних інститутів під впливом ряду причин;
- 5) велика кількість соціальних, економічних та екологічних проблем, що певним чином підштовхує бізнес до більш активної участі в їх вирішенні і часто призводить практично до залучення бізнесу до виконання частини державних функцій;
- 6) необхідність позиціонування України у міжнародному середовищі;
- 7) географічна належність до регіону зі стійкими традиціями у сфері КСВ – ЄС.

Існує ряд причин недостатнього розвитку соціального підприємництва в Україні:

- 1) загальний низький рівень підприємництва в країні, не лише соціального, нерівномірний розвиток бізнесу;
- 2) зарегульованість сфер, в яких соціальне підприємництво може мати найбільший вплив – охорона здоров'я, соціальний захист тощо;
- 3) низький рівень усвідомлення суспільством ролі бізнесу;
- 4) родинні механізми (в Україні родина часто виконує функції соціального підприємництва);
- 5) відсутність стимулювання з боку ґрантодавців – часто неурядовим організаціям простіше написати ще одну заявку на ще один проект замість того, щоб робити соціальний бізнес у своїй сфері;
- 6) відсутність інформації про соціальне підприємництво в Україні;
- 7) низький рівень корпоративної культури підприємств;
- 8) правовий нігілізм і деформація правової свідомості;
- 9) термінологічна (нормативна) невизначеність;
- 10) закритість українських компаній для широкої громадськості;
- 11) невиконання значною частиною підприємств законодавчо закріплених соціальних нормативів;
- 12) неоднаковий ступінь використання різних форм соціальної відповідальності;
- +13) недостатнє усвідомлення підприємствами своєї ролі у рішенні соціальних та екологічних проблем суспільства.

Основними перешкодами становлення та розвитку соціальної відповідальності бізнесу наступні:

- недосконалість законодавчої й нормативно-правової бази, що регулює можливості участі бізнесу в соціальних програмах та закладів освіти у формуванні соціально відповідальних фахівців;
- відсутність сформованої і дієвої незалежної громадянської експертизи та оцінки результатів соціальних програм, стандартів і якості підготовки бізнес-фахівців; відсутність системи заохочення (морального та економічного) відповідальних суспільних суб'єктів

Чинна нормативно-правова база України щодо стимулювання зазначених суб'єктів має низку недоліків, серед яких слід зазначити:

- відсутність комплексності в підході до стимулювання;
- слабкий розвиток конкурсних засад у наданні пільг;
- низька технологічна розробленість процедур розгляду та прийняття рішень про стимулювання комерційних установ до участі у соціальних проектах;
- незахищеність бюджетних статей, пов'язаних з наданням пільг та інших видів стимулювання;
- вирішення питань про надання пільг покладені, як правило, на фінансові органи та інші незацікавлені інстанції;
- стимулюючі заходи в більшості випадків лише декларуються, але не є обов'язковими тощо.

В Україні ще не сформувалася національна модель соціальної відповідальності бізнесу. Ця діяльність охоплює багато напрямків, зорієнтована на задоволення нагальних потреб суспільства, зумовлена специфікою даного етапу соціалізації економіки та традиціями розв'язання соціальних проблем, які стосуються функціонування соціальної інфраструктури. Специфіка і складність зумовлена такими особливостями:

- 1) розвинена система соціального захисту. Радянська система економіки залишила у спадок великим підприємствам розвинену соціальну інфраструктуру – дитячі садочки, будинки відпочинку тощо. Крім того, населення звикло до безкоштовної медицини та освіти;
- 2) економічні залежності – українська економіка значним чином залежить від важких галузей, таких як металургійна та характеризується неефективним розміщенням ресурсів, неефективними технологічними та управлінськими технологіями;
- 3) психологічний бар'єр між минулим та теперішнім – значна відмінність між поколіннями, складнощі у людей похилого віку в адаптації до сучасних вимог;
- 4) національне самовизначення – значне зростання інтересу до національних питань. Сфера інтересів населення звужується до рівня місцевості, інтерес до місцевого національного розвитку;
- +5) підхід до подачі соціальних ініціатив. На відміну від американських і європейських підприємств українські компанії часто акцентують увагу на самому факті і сумі/обсязі свого соціального внеску, зміщуючи акценти з найбільш важливого моменту - а чим ця соціальна активність корисна простим громадянам, і яку суспільну проблему вона повинна вирішувати;
- 6) завищені очікування суспільства: через порівняно нетривалу сучасну історію бізнесу суспільство не завжди чітко усвідомлює природу бізнесу, його проблеми та мотивацію.

Особливості соціальної відповідальності бізнесу в Україні

В Україні, на жаль, соціальна відповідальність бізнесу здебільшого носить примусовий характер або здійснюється заради корпоративної вигоди.

Соціальне страхування побудовано на принципах безальтернативності і фактично відволікає більше 40% доходів підприємств. Крім того, що соціальні податки на робочу силу дуже значні, вони ще й не конкретизовані, бо не мають чіткої спрямованості, яку можна було б оцінити з точки зору того, хто сплачує страхові внески.

Це змушує роботодавців виплачувати заробітну плату „в конвертах“, ховатися у „тінь“, що веде до штучного скорочення надходжень до бюджету, необґрунтовано низьких соціальних виплат із страхових фондів, нарахування мінімальних пенсій працівникам.

ВИСНОВОК

- соціальна відповідальність бізнесу виникає як об'єктивна потреба не лише суспільства, а й самих підприємств, які прагнуть знайти своє місце в конкурентному середовищі, свого споживача, зацікавити до співпраці національних і зарубіжних партнерів, висококваліфікованих спеціалістів;
- практики соціальної відповідальності бізнесу не приживаються, якщо вони нав'язані міжнародними стандартами, законодавством чи будь-якими суспільними структурами. Їх ефективність тим вища, чим конкретніша спрямованість і більш наглядний соціальний результат;
- потреба суспільства у тих чи інших формах соціальної відповідальності бізнесу складається під впливом національного менталітету, сучасного етапу розвитку процесів соціалізації та тих конкретних проблем, які неможливо розв'язати без вкладу бізнесових структур.

Дякуємо за увагу!!!

Особливості інформаційного забезпечення

Виконала
Студентка 11 МБ ЕМ групи
Чучман Юлія
Перевірив
Д.е.н., професор Кальченко С.В.

Мета дослідження становлення якісного інформаційного забезпечення підрозділів усіх рівнів, так як це основа ефективного управління підприємством.

Зміст

- Вступ
- Сутність, значення і особливості інформаційного забезпечення
- Склад, зміст і якість інформації
- Машинні джерела інформації

ВСТУП

Для прийняття ефективних управлінських рішень в умовах динамічного розвитку ринкової економіки підприємству потрібна доцільна система інформаційного забезпечення, об'єктивно відображає сформовану економічну ситуацію.

Інформаційне забезпечення управління - це зв'язок інформації з системами управління підприємством та управлінським процесом в цілому. Воно може розглядатися не тільки в цілому, охоплюючи всі функції управління, але й по окремим функціональним управлінським роботам, наприклад прогнозування та планування, обліку і аналізу. Це дає можливість відтінити специфічні моменти, притаманні інформаційному забезпеченню функціонального управління, розкривши в той же самий час його загальні властивості, що дозволяє направити дослідження вглиб.

Найважливіший фактор підвищення ефективності виробництва в будь-якій галузі є поліпшення управління. Удосконалення форм і методів управління відбувається на основі досягнень науково-технічного прогресу, подальшого розвитку інформатики, що займається вивченням законів, методів і способів накопичення, обробки і передачі інформації за допомогою різних технічних засобів.

Від вдосконалення інформаційного забезпечення можливі наступні позитивні результати:

- 1) Можлива економія витрат за рахунок зниження фонду заробітної плати, комунальних послуг, вартості програмного забезпечення, витрат на пошту, витрат на оформлення договорів, витрат на перерозподіл сировини.
- 2) Усунення можливих витрат у майбутньому уникнути майбутнього зростання чисельності персоналу, зменшення вимог до обробки даних, зниження вартості обслуговування
- 3) Можливі нематеріальні вигоди: поліпшення якості інформації, підвищення продуктивності, поліпшення і прискорення обслуговування, нові виробничі потужності, впевненіші рішення, поліпшення контролю, зменшення прострочених платежів, повне використання програмного забезпечення.

Склад, зміст і якість інформації

- Склад, зміст і якість інформації, яка притягається до керівникові, мають визначальну роль у забезпеченні дієвості управління. Аналіз інформації не обмежується тільки економічними даними, а широко використовує технічну, технологічну та іншу інформацію. Всі джерела даних поділяються на планові, облікові та поза облікові.
- До планових джерел відносяться всі типи планів, які розробляються на підприємстві (перспективні, поточні, оперативні, госпрозрахункові завдання, технологічні карти), а також нормативні матеріали, кошториси, цінніки, проектні завдання й інші.
- Джерела інформації облікового характеру - це всі дані, які містять документи бухгалтерського, статистичного і оперативного обліку, а також усі види звітності, первинна облікова документація.
- Провідна роль в інформаційному забезпеченні аналізу належить бухгалтерського обліку та звітності, де найбільше повно відбиваються господарські явища, процеси, їх результати.

До поза облікових джерел інформації відносяться документи, що регулюють господарську діяльність, а також дані, які не належать до перерахованих раніше.

В їх число входять наступні документи:

- 1) Офіційні документи, якими зобов'язаний користуватися суб'єкт господарювання у своїй діяльності;
- 2) Господарсько-правові документи: договори, угоди, рішення арбітражу і судових органів, рекламації.
- 3) Рішення загальних зборів колективу, ради трудового колективу підприємства в цілому або окремих її підрозділів.
- 4) Матеріали вивчення передового досвіду, отримані з різних джерел інформації (Інтернет, радіо, телебачення, газети і т.д.).
- 5) Технічна і технологічна документація .
- 6) Матеріали спеціальних обстежень стану виробництва на окремих робочих місцях (хронометраж, фотографія і т.п.).
- 7) Усна інформація, яка отримана під час зустрічей з членами свого колективу або представниками інших підприємств.

Важливе значення має інформація про виникнення в ході виробництва відхилень від планових показників, що вимагають прийняття оперативних рішень.

Суттєву роль у прийнятті рішень відіграє науково-технічна інформація, що містить нові наукові знання, відомості про винаходи, технічні новинки своєї фірми і фірм-конкурентів. Це безперервно поповнюваний загальний фонд і потенціал знань і технічних рішень, практичне і своєчасне використання якого забезпечує фірмі високий рівень конкурентоспроможності.

Використання обчислювальної техніки та інформаційних технологій у сфері управління відкриває можливості більш економічною і раціональною організації інформаційних процесів, підвищення їх гнучкості і динамічності, розширення діапазону аналізованих факторів при прийнятті рішень і чинників їх обґрунтувань.

- Ефективне застосування ЕОМ залежить від наступних умов:
- - створення самих обчислювальних машин;
- - створення для них програмного забезпечення;
- - підготовленості середовища застосування.

ЕОМ використовуються, перш за все, для обробки даних і рішення розрахункових завдань. У сучасних умовах ЕОМ стали все частіше застосовувати для нечислової обробки інформації (текстової, графічної) і термін "обчислювальна техніка" перестав відповідати характеру завдань, що вирішуються за допомогою комп'ютера.

ВИСНОВОК

Інформація потрібна всім: керуючим структурам, колективам підприємств, громадським організаціям, всім працюючим. Неможливо спиратися тільки на інтуїцію, на свій життєвий і практичний досвід, необхідно одержувати і освоювати всі розширюється інформацію, що допомагає вирішувати виникаючі питання. Інформація виступає сьогодні як один з першорядних ресурсів, значення якого не менше, ніж значення матеріальних, сировинних та інших ресурсів. До речі, використання останніх і значною мірою залежить саме від стану і використання інформації. На відміну від більшості ресурсів, які здатні виснажуватися, інформаційний потенціал може використовуватися багаторазово як колективами, так і індивідуальними працівниками. При цьому він постійно збільшується і збагачується.

Дякуємо за увагу!!!

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО
БІЗНЕСУ
НА РИНКУ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ

Студент 11 МБ МК групи
Лактіонов Євгеній

Загальні засади СВБ

Соціальна відповідальність бізнесу (СВБ) - це концепція залучення соціальних і екологічних аспектів у діяльність бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між різними зацікавленими сторонами (групами впливу).

Концепція соціальної відповідальності в контексті бізнесу означає, що фірма/компанія функціонує для досягнення своїх фінансових цілей і крім цього допомагає суспільству. Ідея полягає в тому, що підприємства повинні поєднувати прибуткові види діяльності з діяльністю, що приносить користь суспільству.

Основні принципи СВБ

- СВБ покриває як соціальні, так і екологічні аспекти - це внесок бізнесу у досягнення цілей сталого розвитку, який передбачає збалансованість економічних, соціальних та екологічних цілей суспільства, інтеграцію їх у взаємовигідні приписи та підходи ;
- СВБ не є і не повинна бути відділена від бізнес-стратегії компанії - це не надбудова чи додаток до бізнесу, а спосіб покращити ефективність роботи компанії як у короткостроковому, так і довготривалому періодах;
- Соціальна відповідальність є добровільною ;
- Для реалізації СВБ важливо як компанії взаємодіють з внутрішніми та зовнішніми групами впливу (працівниками, клієнтами, громадами, громадськими організаціями, державними структурами тощо);

Які категорії передбачає соціальна відповідальність і що під ними має на увазі?

Якщо розглядати широкий підхід до категорій, які характеризують соціальну відповідальність, можна їх умовно поділити на 6 основних:

Навколишнє середовище

Енергія

Сумлінна ділова практика

Людський ресурс

Участь спільноти

Продукт

Важливість тематики для:

Чому це важливо і для чого потрібно впроваджувати у світі та Україні?

Все більше фактів свідчить про те, що корпоративна соціальна відповідальність є чинником підвищення прибутковості, іміджу компанії, зниження витрат, підвищення морального духу співробітників і лояльності клієнтів, а також інших переваг.

Для компаній, що працюють на багатонаціональній основі, участь спільноти може бути корисною для підтримки зусиль щодо виходу на нові ринки, залучення потенційних співробітників і створення або зміцнення репутації компанії, її бренду та продуктів.

Стан СВБ на ринку ковбасних виробів

Результати аналізу стану соціальної відповідальності бізнесу на ринку ковбасних виробів в Україні свідчать про численні порушення норм законодавства. Ефективним інструментом підвищення соціальної відповідальності підприємств є узгодження українського законодавства щодо забезпечення якості і безпеки продукції, а також захисту прав споживачів з нормами законодавства ЄС, що включає недопущення безвідповідальної діяльності бізнесу. Необхідною є розробка методичного підходу до підвищення соціальної відповідальності бізнесу на ринку продовольчих товарів.

Стан СВБ на ринку ковбасних виробів

Порівняльний аналіз ступеня реалізації та умов функціонування системи управління безпечністю продовольчих товарів на прикладі українських і польських підприємств окремих галузей харчової промисловості вказує на відставання українського бізнесу від темпів сертифікацій польських підприємств за системою НАССР.

Перспективи розвитку СВБ

Забезпечення соціальної відповідальності бізнесу на ринку продовольчих товарів доцільно реалізовувати поетапно з урахуванням цілей та завдань підвищення соціальної відповідальності, компетентностей та повноважень залучених до виконання осіб, стану соціальної відповідальності підприємства та пріоритетних напрямів її реалізації, наявних ресурсів та можливостей бізнесу для реалізації програми, ефективності запропонованих заходів з підвищення соціальної відповідальності, зворотного зв'язку від залучених суб'єктів

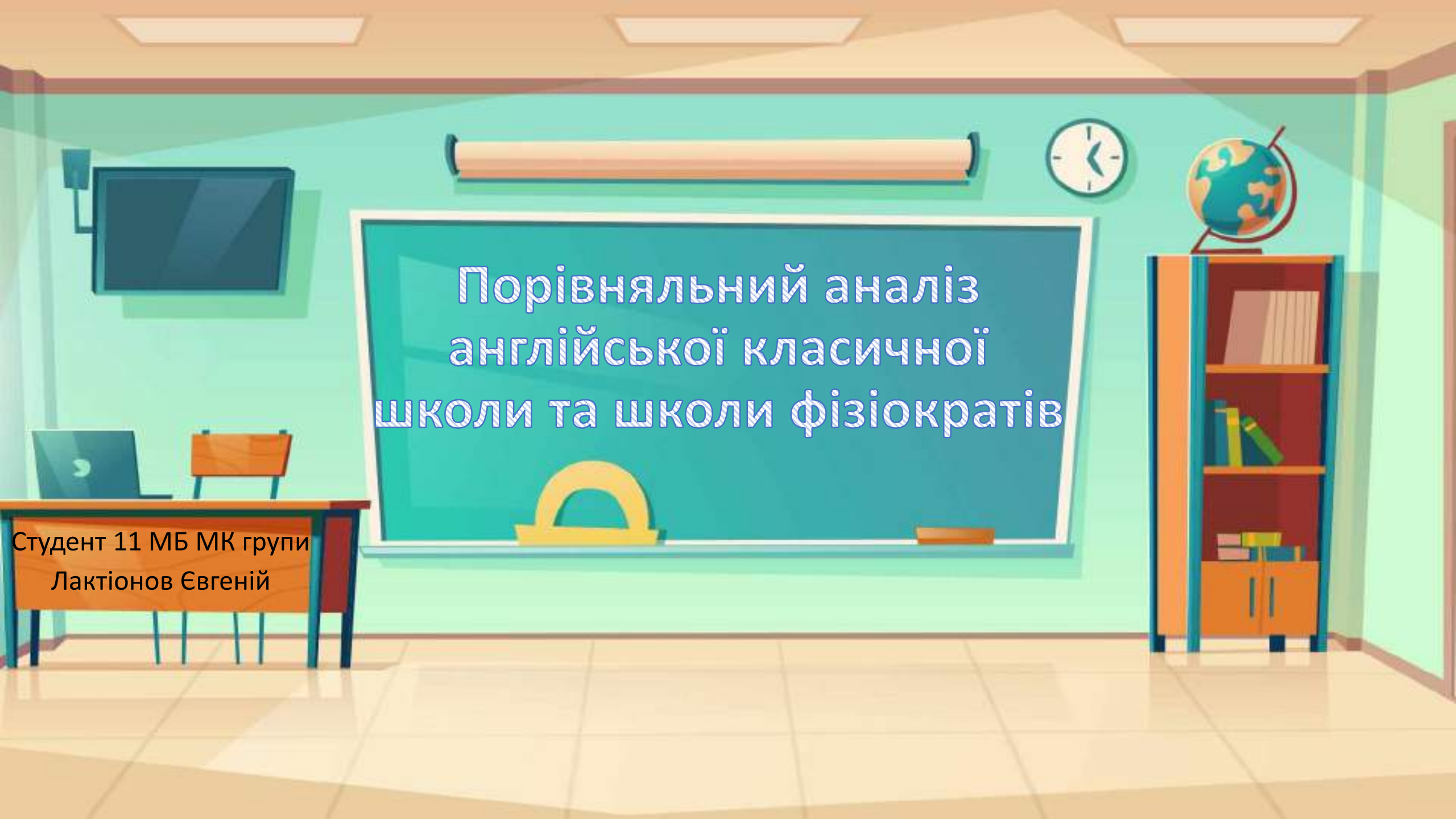
Перспективи розвитку СВБ

При реалізації програми підвищення соціальної відповідальності бізнесу на ринку продовольчих товарів запропоновано врахувати доцільність запровадження організаційних підходів, серед яких – розробка і дотримання положень Кодексу етики, реалізація Стратегії розвитку соціальної відповідальності бізнесу, проведення навчальних сесій і тренінгів для працівників підприємства, введення посади заступника директора із соціальної відповідальності або створення спеціального комітету із соціальної відповідальності бізнесу

Дякую за увагу

Порівняльний аналіз
англійської класичної
школи та школи фізіократів

Студент 11 МБ МК групи
Лактіонов Євгеній

Введення:

Фізіократи вважали багатством не гроші, а «витвори землі». Сільськогосподарське виробництво, а не торгівля і промисловість, з їх точки зору, є джерелом багатства суспільства, що і визначається "природним" законом, встановленим самим Богом.

Введення:

На відміну від фізіократів англійські класики вважали, що багатство створюється не тільки в сільському господарстві, а й в усіх інших галузях матеріального виробництва. Вони показали, що загальною формою багатства є вартість, втілена в товарах і грошах.

Основоположники:

Школа фізіократів

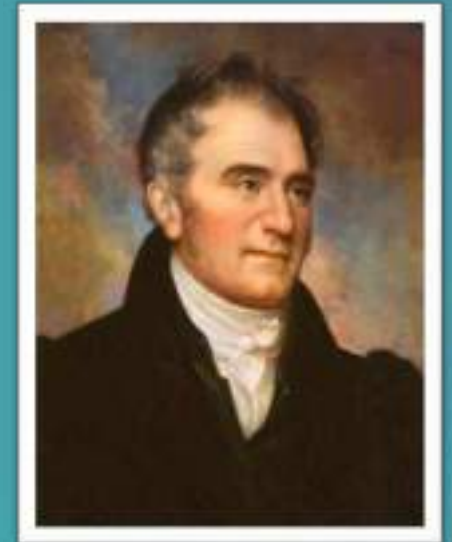
*Франсуа Кенэ
(засновник)*

Виктор де Мирабо

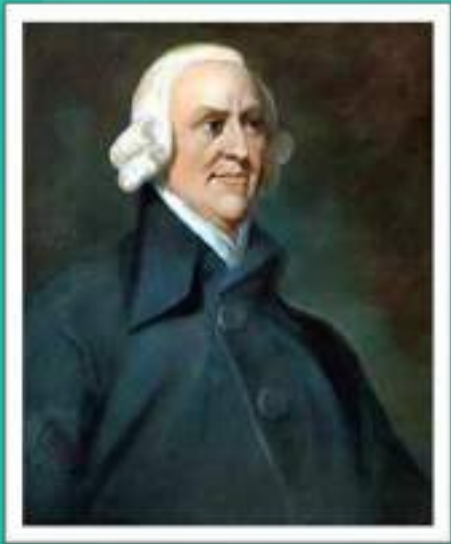
Жак Тіурго

Дюпон де Неймур

Основоположники:

Школа класичної політекономії

Адам Смит

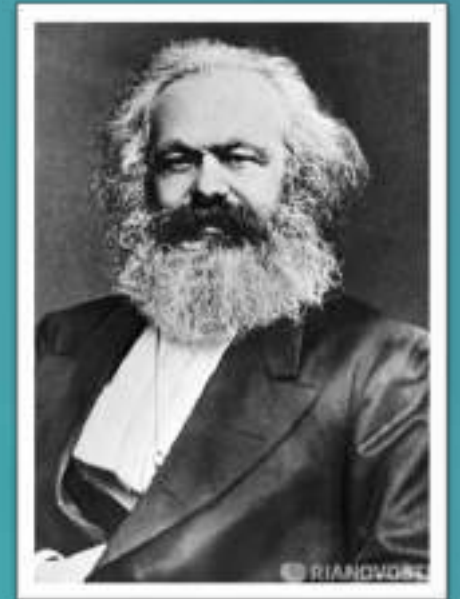
Давид Рикардо

Жан-Батист Сэй

Томас Мальтус

Карл Маркс

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Земля і сільськогосподарське виробництво є основним в економіці кожної держави - це те положення, з якого виходили фізіократи. Фізіократія - в перекладі з грецької означає "влада природи". Постійно відтворювані багатства сільського господарства є основою для всіх професій, сприяють розквіту торгівлі, добробуту населення, надають руху промисловість і підтримують процвітання нації.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

У теоретичній спадщині Ф. Кене (основоположник школи фізіократів) важливе місце займає вчення про чистий продукт, який зараз називають національним доходом. Джерелом чистого продукту є земля і прикладений до неї праця людей, зайнятих в сільському господарстві.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

У промисловості і в інших галузях економіки чистої надбавки до доходу не виробляється, а відбувається лише зміна первісної форми цього продукту. Звідси випливає висновок про марність промисловості як такої. Промисловість - це "марна галузь", вона тільки перетворить речовина природи, не збільшуючи багатства. Не випадково фізіократія виникла у Франції, так як саме в цій країні більшість населення жило на доходи, одержувані від землеробства.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Фізіократи стверджували, що економічні закони так само природні, як і закони природи. Їх не потрібно придумувати, їх треба пізнавати, їм потрібно підкорятися. У творах Кене рішуче засуджуються погляди меркантилістів на економічні проблеми. На противагу меркантилістам фізіократи відкидали державне регулювання економічного життя.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Нація, як стверджував Ф. Кене, складається з 4-х класів громадян:

- продуктивний клас

- усі люди, зайняті в сільському господарстві, включаючи селян і фермерів;

клас власників - землевласники, включаючи короля і духовенство;

- безплідний (непродуктивний) клас - всі громадяни поза землеробства, ті, хто пов'язаний з промисловим виробництвом - ремісники, підприємці, наймані робітники, торговці.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Класична школа політичної економії зародилася в Англії в кінці XVII ст. - початку XVIII ст. в період буржуазної перебудови промислового виробництва, коли панування торгового капіталу змінилося пануванням промислового капіталу.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Адам Смит вважав, що сутністю і природою багатства є виключно праця. Джерелом багатства він ставить не торгівлю і сфери обігу, а сферу виробництва, в інших роботах - "для примноження багатства краще розвиток сільського господарства, а не промисловості".

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

У Сміта багатство суспільства - все те, що створюється в матеріальному виробництві. Умова зростання багатства - поділ праці, зростання його продуктивності. Ринкові ціни складаються під впливом попиту та пропозиції і відрізняються від природних цін - цін, що визначаються витратами праці на його створення, а в розвиненому суспільстві джерелом вартості, поряд з працею ставати капітал і земля, тому ціна товару складається з заробітної плати, прибутку і ренти. Сміт приходив до висновку, що з ростом суспільного багатства ростуть доходи всіх класів суспільства. Гроші - мірило вартості товару.

Спільні риси і відмінності в підході до проблеми багатства, його джерел і розподілу

Основні тези Д. Рікардо:

Капітал - накопичена минула праця.

Праця - це природний творець вартості товару. Вартість визначається не середніми витратами, а витратами в найгірших умовах, якщо вони потрібні, щоб задовольнити потребу суспільства в даному товарі.

"Інтерес землевласника завжди протилежний інтересу всякого іншого класу в суспільстві".

Заключення:

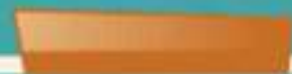
У фізіократів багатство створюється в результаті виробництва, але тільки такого виробництва, де працює природа. Воно створюється продуктивною класом - тими, хто обробляє землю (селяни, орендарі). На відміну від англійської класичної школи, де багатство суспільства залежить від чисельності продуктивних працівників і продуктивності їхньої праці. Розвиток суспільства пов'язано з відокремленням ремесла від землеробства, з поглибленням поділу праці в ремісничому виробництві, перетворенням окремих операцій в самостійні виробництва, в яких зайняті працівники різних професій.

Заключення:

Для фізіократів основою економіки є сільське господарство. Чистий дохід дістається власникам землі. Дохід, згідно А. Сміту, - це заробітна плата, прибуток і рента. Роботодавець авансує заробітну плату працівника зі свого капіталу, а працівник відтворює свою заробітну плату і відшкодовує авансовану суму заробітної плати з прибутком.

Для фізіократів, як і для А. Сміта, гроші - полегшують процес обміну. Якщо, на думку фізіократів, гроші - це стихійно виділився в товарному світі товар, то для англійської класичної школи, гроші - це велике колесо обігу. Англійські класики показали, що загальною формою багатства є вартість, втілена в товарах і грошах. Саму вартість створює праця працівників, які виробляють товари.

Дякую за увагу!

Тема: «Порівняльний аналіз «фізичної економії» та школи фізіократів»

Виконала
Студентка 11 МБ ЕМ групи
Чучман Юлія
Перевірив
Д.е.н., професор Кальченко С.В.

План

- ▶ Інституційні засади школи «фізіократів»
- ▶ Франсуа Кене, представник фізіократів
- ▶ Погляди та заслуги Ф. Кене
- ▶ Анн Тюрго
- ▶ Концепції А.Тюрго
- ▶ Інституційні засади «фізичної економії»
- ▶ Економічні погляди С.Подолінського
- ▶ Економічні погляди М.Руденко
- ▶ Висновок

Школа «фізіократів»

Наукова школа фізіократів (досл. «влада природи») виникла у Франції в другій половині XVIII ст. Певною мірою даний науковий напрямок був реакцією на переможну ходу меркантилізму по країнах Європи як єдиної течії економічної науки, що пропонує рекомендації щодо розвитку національної економіки за рахунок активного сприяння зовнішній торгівлі. Також значною мірою вплинуло на характер розвитку фізіократів феодальний устрій тогочасної Франції, а також гуманітарна освіта **найбільш відомих представників (Кене – лікар, Тюрго – священник).**

Головною заслугою фізіократів є те, що на відміну від меркантилістів джерелом багатства вони вважали не торгівлю, а виробництво. Тож вони досліджували не сферу обігу, а сферу виробництва, обмежившись лише сільським господарством.

Школа физиократов

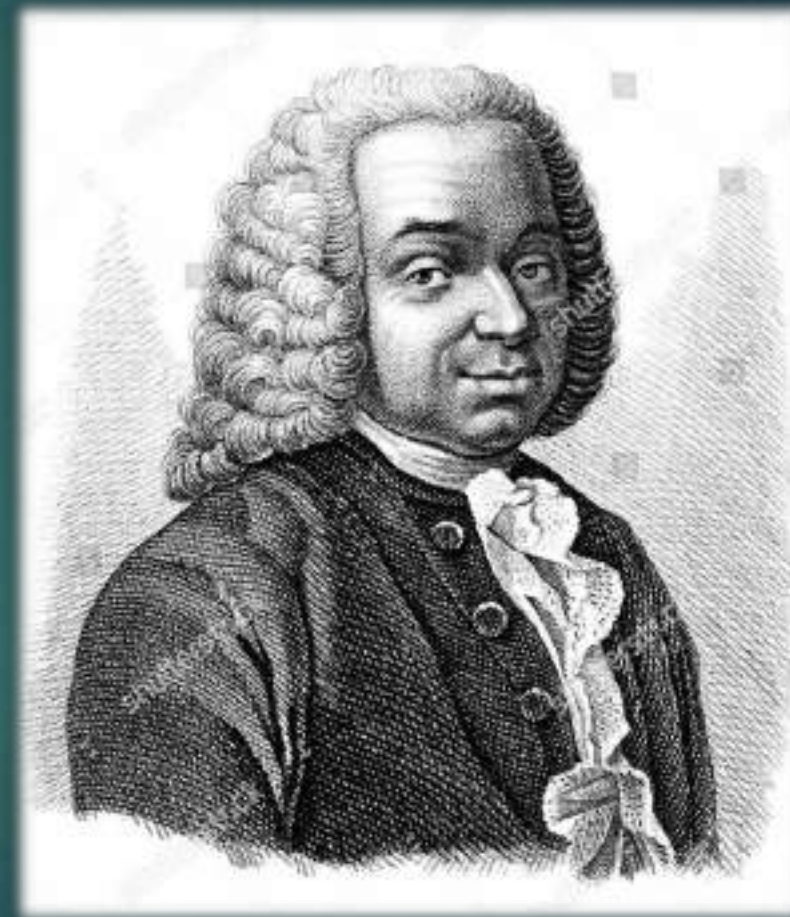
(XVIII в.)
Представители:

Франсуа Кенэ, Робер Тюрго

Франсуа Кене (1694 - 1767)

Засновник школи фізіократів був придворним медиком Людовіка XV, а проблемами економіки зайнявся в 60 років. Його основні праці: «Населення» (1756), «Фермери», «Зерно», «Податки» (1757), «Економічна таблиця» (1758), який увійшов в історію економічної думки як перший досвід макроекономічного аналізу. У цьому творі автор показав, як сукупний річний продукт, який створюється в сільському господарстві, розподіляється між соціальними групами, а також представив основні шляхи його реалізації в вигляді спрямованого руху з трьома вершинами (класами), об'єднавши всі акти обміну в масовий рух грошей і товарів, але при цьому виключивши процес накопичення.

Погляди Ф. Кене

Методологічною платформою економічного дослідження Кене стала розроблена ним концепція про природний порядок, юридичною основою якого, на його погляд, є фізичні і моральні закони держави, що охороняють приватну власність, приватні інтереси, забезпечуючи відтворення і правильний розподіл благ.

Як пише Пирогов, приватний інтерес одного ніколи не може бути відділений від загального інтересу всіх, а це буває тільки при державному регулюванні. Він вважав за доцільне зосередити вищу державну владу в руках однієї освіченої особистості, яка володіє знанням законів - природного порядку, - необхідних для здійснення державного управління.

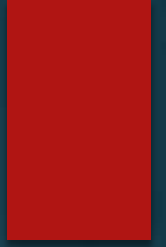
Анн Робер Жан Тюрго (1727- 1781)

Анн Робер Жак Тюрго (1727- 1781) народився у Франції. Згідно із сімейною традицією закінчив теологічний факультет Сорбонни, але захопився економікою. У 1774 - 1776 роках обіймав посаду генерального контролера фінансів. Співпрацював з просвітителями в «Енциклопедії» Д. Дідро. Головна праця А. Тюрго - «Роздуми про створення і розподіл багатств» (1770 г.).

Слідом за Кене та іншими фізіократами він обстоював принцип свободи економічної діяльності і поділяв їх погляд на землеробство як єдине джерело додаткового продукту. Вперше виділив всередині «землеробського класу» і «класу ремісників» підприємців і найманих працівників. Тюрго вперше описав різницю між капіталом і грошима і виділив прибуток як особливий вид доходу.

Концепції А. Тюрго

В целом учение А. Тюрго совпадает с учением физиократов, но при этом надлежит отметить следующие его идеи:

- доход от капитала делится на издержки для создания продуктов и прибыль на капитал (заработная плата владельца капитала, предпринимательский доход и земельная рента);
- обмен взаимовыгоден обоим товаровладельцам, и поэтому происходит уравнивание ценностей обмениваемых благ;
- уплата ссудного процента оправдывается потерей дохода заимодавца при предоставлении ссуды;
- текущие цены на рынке, с точки зрения А. Тюрго, формируются с учетом спроса и предложения, являясь критерием, по которому можно судить об избытке или недостатке капиталов.

«Фізична економія»

Фізична економія — це напрямок економічної теорії, який розкриває динамічні характеристики господарської системи суспільства, досліджує сили та умови, що забезпечують її рух. За своєю сутністю вони є суспільними силами, які сформувалися в результаті свідомої діяльності людей та використанні ними сил природи. Економічні суб'єкти виступають носіями цих суспільних сил, а простором щодо їх розгортання є суспільне середовище. Фізична економія використовує також принципи і підходи, що утворюють цивілізаційну парадигму суспільствознавства. Вона прийшла на зміну формаційній парадигмі і виникла в результаті застосування системно-синергетичного аналізу та онтології до суспільних процесів, творчо інтегрує наукові здобутки формаційного аналізу суспільства. Фізична економія реалізує принцип людиноцентризму, згідно якого всі суспільні (у т. ч. й економічні) процеси досліджуються з позиції активної ролі людини в них.

ЕКОНОМІЧНІ ПОДОЛИНСЬКОГО

ПОГЛЯДИ

С.

На систему економічних поглядів С.Подолінського значною мірою вплинули наукові відкриття того часу, які відбулися в галузі фізики та були пов'язані із трансформацією енергетичних ресурсів (закони термодинаміки), а також положення марксизму, що адаптували класичну політекономію до умов активно функціонуючої системи монополістичного капіталізму та базувалися, поряд із іншим, на еволюційній теорії Ч.Дарвіна. Це обґрунтувало концептуальний вектор, що можна представити як форму симбіозу марксизму із його трудовою теорією вартості та положень, які за сучасних умов лягли в основу енергозаощадливого функціонування людства в економічному, біологічному і соціальному аспектах. Умовно наукові погляди С. Подолінського можна розподілити на наступні напрямки.

Загальні принципи «енергетичної теорії». Включають в себе класифікаційні підходи до визначення видів енергії, що використовує (або здатна використати) людина на земній поверхні.

- ▶ Зокрема науковець виділяє наступні види енергії на Землі
- ▶ 1. Енергія обертання Землі.
- ▶ 2. Внутрішня теплота.
- ▶ 3. Хімічні сполуки, метали.
- ▶ 4. Енергія вітру.
- ▶ 5. Енергія води.
- ▶ 6. Органічні хімічні сполуки.

Як бачимо, даний підхід принципово відрізняється від класичної диференціації (кінетична та потенційна), а також передбачає розподіл енергії за формою кінцевої реалізації, а не за природою виникнення. В результаті енергія вітру та води, які значною мірою формуються кліматичними умовами виділяються в окремі види. Однак основним об'єктом дослідження С.Подолінського є енергія, яка надходить ззовні і яку він ототожнює із Сонцем.

- ▶ Науковець виділяє наступні способи перетворення енергії Сонця.
- ▶ 1. Придання руху повітрю.
- ▶ 2. Підняття води (випарювання).

3. Хімічні дисоціації за допомогою рослин.
 4. Робота м'язів.
 5. Винаходи штучних двигунів за допомогою енергію людини та тварин.
- Відповідний підхід включає два різновиди енергетичної трансформації, які мають природно-кліматичну природу (повітря та випарювання), один вид, який науковець асоціює із діяльністю рослин, а також два різновиди, пов'язані із діяльністю людини. Якщо перший (робота м'язів), можна віднести і до тваринного світу в цілому, включивши сюди не тільки людину, а й істот, що живуть у водній стихії, то останній різновид відноситься виключно до діяльності особи розумної, яка намагається оптимізувати витрати робочого часу та робочої сили шляхом ускладнення техніко-технологічного забезпечення.

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ М.РУДЕНКО

Продовжував ідеї С.Подолінського український дослідник соціально-економічних процесів Микола Данилович Руденко, який у 1972р. в радянському самвидаві випустив книгу "Енергія прогресу". На основі аналізу теорію Маркса, він доводить, що праця є провідником, а не джерелом доданої вартості. В цілому слід відзначити, що, на відміну від засновника даної течії, М.Д. Руденко досить часто оперує метафізичними категоріями, використовуючи містичні, релігійні змістовні конструкції. Аналізуючи загальний концептуальний науковий вектор, необхідно відмітити домінування образу Сонця як загального джерела життя на Землі. Зокрема зазначається, що «жива речовина планети – це в основному речовина сонячна»

- ▶ Переходячи безпосередньо до енергетичного аспекту загального розвитку, М.Д. Руденко виділяє наступні види сонячної енергії: енергія вугілля, нафти і газу; енергія гумусного шару; нова енергія, що прибуває від Сонця. Можна цілком погодитися із даною класифікацією, оскільки усі наведені енергоресурси формуються за участю сонця в процесі фотосинтезу.
- ▶ Розглядаючи процес енергоутворення та енергозбереження, науковець бачить основну задачу економічної науки у виявленні джерела додаткового продукту, наголошуючи на здатності економіки до саморозвитку та самовідтворення, порівнюючи її із живим організмом. В даному випадку слід відмітити, що ідеї класичного ринкового механізму господарювання, яка здатна до саморегуляції та самовдосконалення, не пройшли перевірку на практиці.
- ▶ Розглядаючи процес отримання енергії ззовні, М.Д. Руденко повертається до «сонячно-божественної» концепції всесвіту, зазначаючи «додаткову енергію ми одержуємо від Бога – тобто від Світа».

В свою чергу М.Д. Руденко наводить декілька тлумачень терміну «капітал» одночасно. По-перше, на його думку, «капітал – виробництво додаткового продукту як носія додаткової вартості» (класичний, а також марксистській підхід), по-друге «капітал - ... дар Природи. Він загальний для всього людства. Він належить усім, якщо вони годуються не за рахунок самого Дару». Перед нами два визначення, які характеризують капітал одночасно як процес, що створює додатковий продукт, і як певне благо, що належить людству в цілому.

Оскільки невід'ємною складовою будь-якої економічної діяльності є трудова діяльність, то М.Д. Руденко також розглядає працю, але як процес енергетичний, в якому «енергія живої праці виступає під личиною вартості». Більше того, дотримуючись наукових поглядів фізіократів та засновника «фізичної економії» С. Подолінського, науковець пов'язує процес створення абсолютної додаткової вартості із аграрною сферою. «Відносна додаткова вартість виробляє абсолютну, коли капітал проходить збагачувальний цикл у хліборобстві. Тут він поповнюється додатковою енергією Сонця, щоб розпочати нову спіраль». В даному випадку капітал розглядається як деякий первинний ресурс, який використовується людиною процесі економічної діяльності.

Слід також відмітити характер поглядів М.Д. Руденко на специфіку формування суспільно-економічних відносин. Виходячи з «енергетично-космічної» концепції, він вважає, що «класової нерівності не існує і не може існувати – навпаки, за законом збереження і перетворення енергії енергетична рівність між класами диктується самою природою».

ВИСНОВОК

- ▶ А. Тюрго, як і Ф. Кене, дотримувався витратної концепції походження вартості, зводячи її сутність до витрат живої і матеріалізованої (минулого) купа. У той же час, обгрутовуючи механізм формування цін на ринку, А. Тюрго виділяє ціни поточні і основні. Перші, як він вважає, встановлюються співвідношенням попиту і пропозиції, другі «в застосуванні до товару є те, чого дана річ коштує працівникові, це той мінімум, нижче якого ціна не може опуститися». При цьому, на думку А. Тюрго, рідкість є «одним з елементів оцінки» при придбанні товарів. В свою чергу «фізична економія»:
- ▶ Ідеї системного розвитку економіки в працях науковця приймають викривленні форми, спостерігається намагання протиставити сільське господарство та промисловість, матеріальне та духовне, сонячне та земне, фізіократів та марксистів, уникаючи при цьому проблеми постіндустріальної інформаційної економіки.
- ▶ Пропонуючи ідеологічну базу геліоцентричної енергетичної моделі, М.Д. Руденко використовує як раціональний, так і ірраціональний термінологічний інструментарій, що, на нашу думку, не є доречним. Ідеї економічної теології, подібні тим, що формулював Фома Аквінський, за умов моделі інформаційного суспільства виглядають дещо застарілими.
- ▶ Говорячи про важливе значення виробництва біологічної продукції як способу збереження енергії, науковець не розглядає світовий океан як об'єкт економічних відносин, пов'язаних із організацією виробництва органічної продукції.

Дякую за увагу!

ТЕМА: РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЙ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Виконав студент гр.
11МБ ПТ

Хаіров Шаміль

Загальна концепція енергозбереження

- Енергозбереження (енергозбереження) - здійснення правових, організаційних, наукових, промислових, техніко-економічних заходів, спрямованих на ефективне (раціональне) використання (і економію) паливно-енергетичних ресурсів і залучення до економічного обороту відновлюваних джерел енергії.
- Енергозбереження є важливим екологічним викликом для збереження природних ресурсів та зменшення забруднення продуктами спалювання палива та зниження вартості товарів і послуг. Актуальність енергозбереження зростає в усіх країнах, особливо в багатих на їх енергоресурси, через випереджаючі зростання цін на основні традиційні форми енергоресурсів і поступове виснаження їх світових запасів.

Проектування та будівництво енергоефективних будівель

- Велика кількість теплової та електричної енергії використовується для обігріву будівель взимку і охолодження протягом літа. Використання набору грамотних рішень на етапах проектування, будівництва та капітального ремонту дозволяє багато разів (наприклад, в таких будівлях, як Пасивний будинок в 10 разів) скоротити найбільші елементи енергоспоживання - на опалення, гаряче водопостачання і кондиціонування.

Архітектурне рішення

- енергетично раціональна орієнтація будівлі по відношенню до сторін світу з точки зору оптимальної інсоляції віконних аробників.
- Одним з найбільш ефективних і простих рішень для підвищення ефективності і комфорту будівель є правильна орієнтація будівель по відношенню до сторін світу. Взимку найбільший споживання сонячної променистої енергії припадає на стіни і вікна південної спрямованості (в північній півкулі), а влітку найбільше піддаються східні і західні стіни і вікна.

Об'ємне рішення

- енергоефективна форма будинку, що забезпечує мінімальну площу зовнішніх стін по відношенню до площі підлоги.
- проектування та будівництво багатоповерхівок з використанням широко корпусних планувальних рішень - шириною 16÷18 метрів будівель замість 10÷12 метрів;
- Оптимальна площа скління
- Наявність бубнів на входах;
- ефективні сонячні козирки від літнього перегріву, що погіршує комфорт і призводить до вартості електроенергії на кондиціонерах.

Конструктивні рішення

- безперервна ізоляційна оболонка зовнішніх огорож будівлі зовні
високоектуальні теплоізоляційні матеріали, відсутність місток холоду,
герметичність

Інженерні рішення

- забезпечення повітрообміну з мінімальною теплотою/прохолодою в холодні/гарячі періоди року за допомогою механічної вихлопної системи з рекуперацією тепла
- підігрів теплою водою підлоги в поєднанні з тепловим насосом. Теплі підлоги в порівнянні з традиційними радіаторами опалення дають більш рівномірне опалення приміщень і високий ступінь комфорту при меншій вартості тепла
- використання внутрішнього тепла, наприклад, нагрівання води теплом, що виділяється конденсатором холодильника і зовнішнім кондиціонером.

Економія енергії

- Незважаючи на активне впровадження енергозберігаючих джерел світла, споживання електроенергії для освітлення залишається значним. Використання більш ефективних джерел світла часто призводить не стільки до економії енергії, скільки до надмірного світлового і людино-зробленого світлового забруднення. Ключовими заходами оптимізації споживання електроенергії для освітлення є:

Економія енергії

- Найбільш раціональне використання світлового дня (раціональне розміщення і оптимальна площа вікна, застосування оптимального режиму неспання, максимально збігаються з денним світлом, використання світлових напрямних для освітлення внутрішніх приміщень);
- підвищення світловідбиваючої здатності інтер'єру і екстер'єру (світлі зовнішні стіни біля сусідніх будівель збільшують освітлення в приміщенні в денний час, відбиваючи природне світло в вікна);
- Оптимальне розміщення джерел світла (місцеве освітлення, спрямоване освітлення);
- впровадження автоматизованої системи управління зовнішнім освітленням (АСДУ NO);
- встановлення інтелектуальних систем управління розподіленим освітленням (мінімізація витрат електроенергії на даний об'єкт).

Електричних

- Оптимальний вибір потужності для електродвигуна
- Використання частотно-регульованого приводу

Електро-пластини

- використання більш економічного варильного обладнання: мультиварки, індукційні електричні пластини, плити під тиском і т.д.
- використовувати широке блюдо з плоским дном, яке повністю покриває поверхню електродів

Електричне відстеження тепла

- Підбираючи оптимальну потужність електричних опалювальних приладів
- Оптимальне розміщення електроопалювальних приладів для скорочення часу і потужності, необхідної для їх використання;
- місцеве (локальне) опалення, в тому числі переносні обігрівачі, спрямоване опалення рефлекторами;
- Використовувати прилади регулювання температури, в тому числі автоматичне включення і виключення пристроїв, зниження потужності в залежності від температури, таймерів;
- Заміна прямого електричного опалення тепловими насосами;
-

Зменшення втрат мережі

- Використання енергозберігаючих пристроїв
- Збільшення номіналів проводів - проводів і кабелів;
- відстеження несанкціонованих з'єднань.

Підвищення ефективності систем опалення

- З джерела:
- Підвищення ефективності джерел тепла за рахунок зниження витрат на власні потреби;
- Використання сучасного теплогенеруючого обладнання, такого як конденсаційні котли, піролізні котли та теплові насоси;
- Використання вузлів теплової енергії
- Використання ко- і трьохгенеранних;
- використання наземних теплообмінників.

Підвищення ефективності систем опалення

- З боку теплових мереж:
- Зниження тепловтрати в навколишньому середовищі;
- Оптимізація гідравлічного режиму теплових мереж;
- Використання сучасних теплоізоляційних матеріалів;
- Використання антивандальних покриттів при зовнішній прокладці теплових мереж;
- Зменшення витоків і несанкціонованих скидів теплоносія з трубопроводів.

Дякуємо за увагу

Рекреаційні послуги у сфері пізнавального туризму

Виконали : Корус Є. , Ільдінеєва В.

Група: 11 ТР

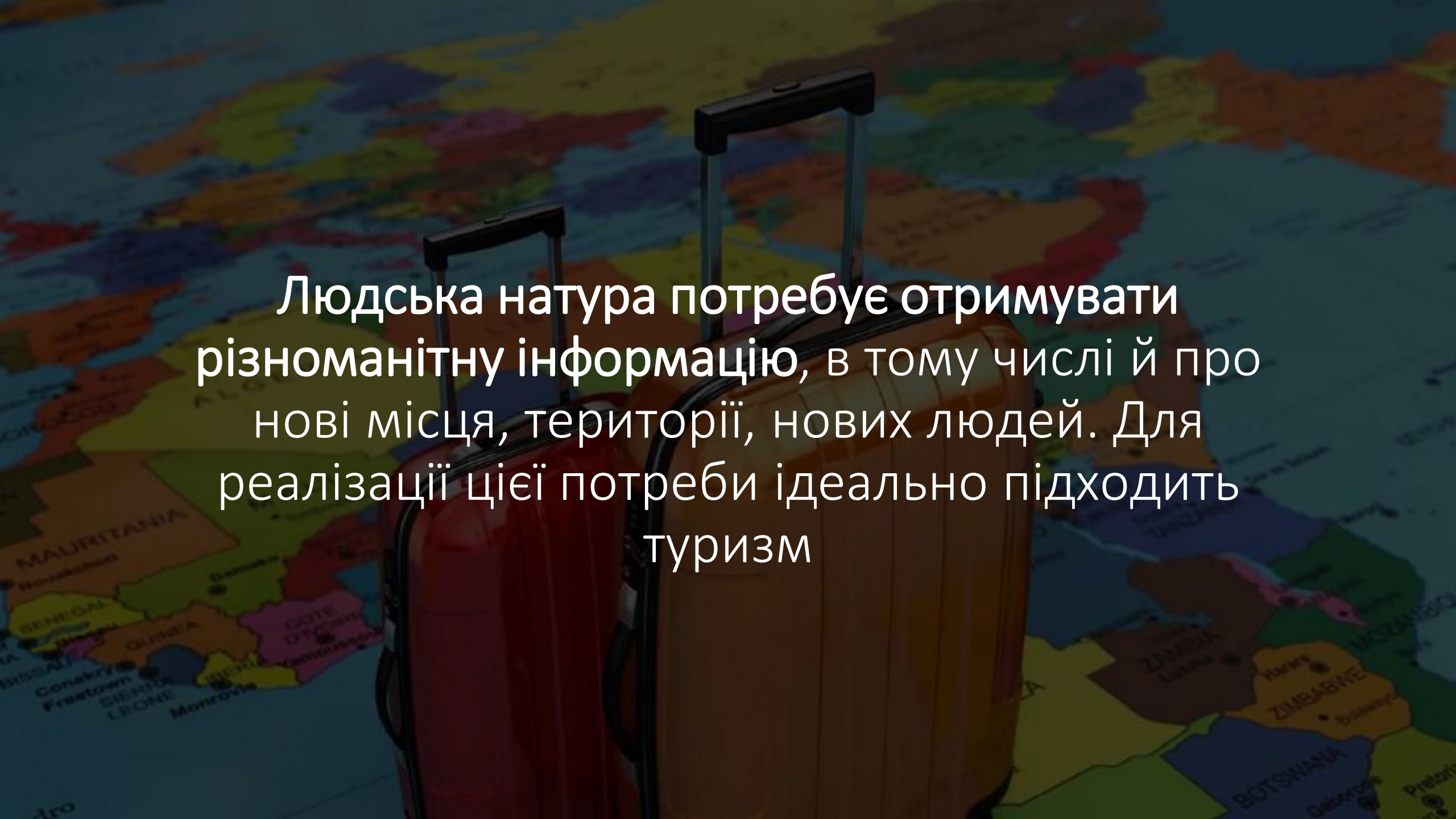
Викладач : Кальченко Сергій Володимирович

Рекреаційна послуга – це будь-яка діяльність чи вигода, яку надають клієнтові на спеціалізованих територіях поза місцем його постійного проживання, й у вільний від роботи час, щоб відновити його фізичні та психологічні сили, задовольнити спортивні, оздоровчі, пізнавальні інтереси тощо.

Пізнавальний туризм - це різнопланові туристичні подорожі, поїздки, а також походи, основна ціль яких відвідування центрів туризму, регіонів, пам'яток місцевого та світового масштабу.

The image features two rolling suitcases, one red and one brown, positioned in the foreground. They are set against a background of a world map, which is dimly lit and serves as a textured backdrop. The map shows various countries and continents in different colors. The text is overlaid in the center of the image in a white, sans-serif font.

Людська натура потребує отримувати різноманітну інформацію, в тому числі й про нові місця, території, нових людей. Для реалізації цієї потреби ідеально підходить туризм

Під час подорожі, особливо в наш час, коли практично для подорожуючого відсутні будь-які загрози, людина отримує дуже велику кількість нової інформації для себе.

Крім цього під час мандрівок турист має можливість відпочити, особливо морально, а ще подорожі дають заряд бадьорості та позитивні емоції.

Під час таких подорожей туристи знайомляться з традиціями та побутом місцевих мешканців, їх історією, культурою, пам'ятками природи.

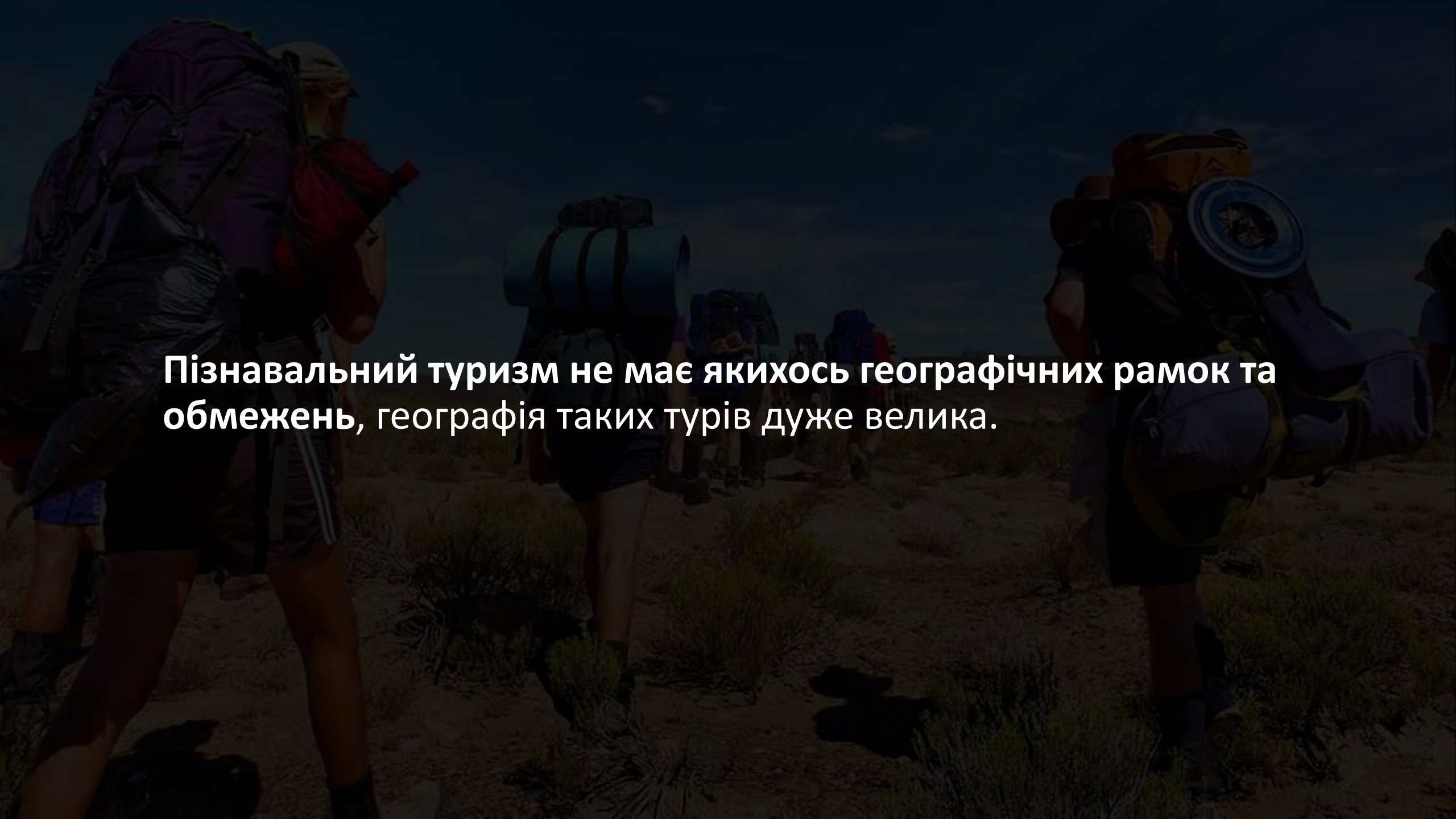
A large passenger airplane is shown in flight against a vibrant sunset sky. The sky transitions from a deep orange near the horizon to a darker purple and blue at the top. The airplane is silhouetted against the bright light of the setting sun, with its wings and tail clearly visible. The overall mood is serene and evocative of travel and exploration.

Взагалі пізнавальний туризм зазвичай переслідує наступні цілі:

- познайомитись з досягненнями інших регіонів, країн в техніці, науці чи мистецтві;
- побачити в інших регіонах чи країнах природні пам'ятки, явища, пейзажі;
- відвідати різного роду історичні споруди, місця, святині;
- побачити представників екзотичного рослинного чи тваринного світу;
- здійснити туристичну подорож в екологічно уражені чи навпаки, екологічно чисті об'єкти;
- зробити красиві відеофільми, зробити унікальні фотознімки;
- придбати цікаві туристичні товари а також сувеніри.

І саме в цьому виді туризму рекреаційні послуги проявляються у відтворенні психічної, інтелектуальної та творчої енергії шляхом відвідування музеїв, ознайомленням з природними пам'ятками і об'єктами.

A group of hikers is shown from behind, walking along a dirt path in a natural, possibly mountainous or forested area. They are carrying large, full backpacks. The scene is dimly lit, suggesting dusk or dawn. The text is overlaid in the center of the image.

Пізнавальний туризм не має якихось географічних рамок та обмежень, географія таких турів дуже велика.

Туристичні подорожі можуть здійснюватись як по території де проживає сам подорожуючий, так і в різних екзотичних країнах.

A dark, atmospheric photograph of a woman in silhouette standing on a balcony or window ledge. She is holding a large suitcase. Outside the window, an airplane is visible in the sky, and a tropical building with a thatched roof is visible in the background. The overall mood is contemplative and suggests travel or a new beginning.

Висновок

Взагалі пізнавальний туризм має великі перспективи для розвитку, в нього велике майбутнє. Це пов'язано з тим, що сама природа людини вимагає весь час дізнаватись щось нове.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НА ТЕМУ
ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ ФОМИ АКВІНСЬКОГО

Презентацію підготував студент 22МН Григоренко
Віктор

Мета Презентації

- Метою презентації є розгляд економічних поглядів Фоми Аквінського

Фомá Аквінський, рідше **Фомá Аквінський**^[3] (лат. *Thomas Aquinas*; італ. *Tommaso d'Aquino*; 1225 — 7 березня 1274) — католицький теолог, філософ-схоласт, монах-домініканець, святий. Один із найвизначніших та найвпливовіших мислителів всесвітньої історії

- Отримавши класичну освіту, юнак прийняв рішення вступити в домініканський орден і присвятити себе духовному служінню, всупереч протестам родини. 1245 р Аквінат, як його часто називали, вступив до Паризького університету для вивчення теології, де його наставником був Альберт Великий. Слідом за вчителем Фома відправився в Кельнський університет.
- У 1252 р повернувся в Париж, де став магістром, а потім і доктором теології. Він викладав в Паризькому університеті. Пізніше, слідуючи традиції ордену домініканців, він кілька років мандрував по Європі, відвідавши всі найбільші університети.

- Ватикан звернув увагу на наукову діяльність Фоми Аквінського, і влітку 1259 Фома повернувся до Італії, де був радником з богословських питань і "читцем" при папській курії. Аквінат стає головним ідеологом римсько-католицької церкви. Найбільш відомими його працями з'явилися "Сума істини католицької віри проти язичників" (її називають ще "Сумою філософії") і "Сума теології" (не закінчена).
- Фома помер у цистерціанське монастирі в Фоссанова по дорозі в місто Ліон, куди він був запрошений папою Григорієм X в якості консультанта Ліонського собору. Аквіната називали "ангельським доктором" (*doctor angelicus*). У 1323 році він був зарахований католицькою церквою до лику святих (канонізований), в 1567 р він був визнаний п'ятим батьком церкви. У 1879 р енциклікою папи Лева XIII томизм був проголошений офіційним вченням католицької церкви.
- Концепція Фоми Аквінського спирається на багато аристотелевские ідеї, які, однак, включені в християнські рамки. Фома "християнізував" Аристотеля. Вчення Фоми Аквінського - це синтез християнства і аристотелизма.

- Формулюючи свої економічні погляди, філософ концентрує увагу на поділі праці. Фома бачить у поділі праці природну підставу для станової ієрархії. В його уяві, один вид праці - фізичний (простий, чорний, рабська), а інший - благородний (духовний).
- Деякі коментатори томизма вбачали в такому обґрунтуванні вплив Аристотеля, який ототожнював фізична праця насилу рабським. Однак тут справа в іншому: Аквінат був ідеологом феодального світу, де різко виражене розподіл суспільства на окремі стани - стани панів і стани підлеглих.

- Фома вважав, що володіння власністю чи не суперечить "природному закону", волі Бога, а є доповненням "природного закону", винайденим людиною. Виходячи з цього Фома вважав, що у неможливих немає підстав для невдоволення, бо володіння, управління речами існує лише тимчасово в короткому земному житті. Користування, будучи іншою формою ставлення людини до речей, характеризується Фомаю як заперечення володіння. Людина споживає блага не як приватні, а як загальні, тому він повинен ділитися цими благами з іншими відповідно їх потреб.

- Фома розглядав торгівлю, виходячи з поняття справедливості. Останню, у свою чергу, він визначав як постійне і тверде бажання кожному робити лише те, на що він має право. Базуючись на аристотелевском положенні про товарному обміні, Аквінат при аналізі торгівлі висловлювався про необхідність розмежування дозволеного і недозволеного. Різниця між дозволеним і недозволеним торгівлею, на думку Фоми, залежить від мотиву, яким обумовлюються операції торговця
- “Людина — це не душа, яка послуговується тілом, а поєднання душі й тіла”

- Фома зазначав, що в договір позики без гріха можна включити обмовку про винагороду у випадку збитку, що може виникнути для позикодавця. Бо це не означає продаж користування грошима (прибуток), а лише уникнути збитку. У цьому випадку Аквінат трактує процент як відшкодування збитку, що може бути заподіяна кредитору. У філософа перебувала ще й інша "лазівка". Якщо боржникові дана відстрочка, а він не платить вчасно, то він зобов'язаний відшкодувати збиток, заподіяний кредитору.
- “Робота є частиною людини як засіб повніше проявити себе, реалізувати та, врешті-решт, як постійне джерело самопізнання – пізнання власних меж та можливостей. Тобто людина працює не через те, що це потрібно, а тому, що це природна потреба”

- На закінчення слід зазначити, що Фома Аквінський кваліфікується сучасною наукою як один з провідних представників економічної думки Середньовіччя, для якої характерно релігійно-етичне обґрунтування досліджуваних явищ в контексті канонічного вчення.
- [“Багатство](#) є не кінцевою метою господарювання, а лише засобом, як, наприклад, [влада](#) в політиці. Кінцевою ж метою [господарювання](#) є досягнення всезагального [добробуту](#)” Дякую за Увагу!